

HÉTTORONY FESZTIVÁL

Bak

Budapest

Csenger

Csíkszereda

Kakasd

Kolozsvár

Nagygéc

Paks

Szigetvár

Tokaj

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ

Kakasd, 2018

Csernyus Lőrinc, fotó: Csernyus Lőrinc

Az idei Héttorony Fesztivál abban az értelemben is egyedi, hogy az új helyszínek mellett két olyan is szerepel a listán, ami a Makovecz Imrere vonatkozó kormányhatározat értelmében támogatásban részesült. A felújítási munkák el is készültek. Ez a két település: Kakasd és Bak. Ünnepe az ünnepekben. Zene az építészetben. Itt, Kakasdon, külön ünnepe a ma esti kiállítás megnyitójának. Az 1992-es sevillai világkiállítás után ez a tizedik Héttorony Fesztivál.

Tízszor hét az hetven. Ma két fiatal hetvenéves építész köszöntünk. Az építészeti kiállítások általában egy ember munkásságát mutatják be. Természetesen építészirodák, műhelyek is kiállíthatnak. Vagy akár egy csoportosulás is megjelenik egy-egy tárlattal. A Mester és Tanítvány reláció sem ritka, bár az utóbbi időben ez a kapcsolat kezd eltűnni az alkotó emberek szótárából. A Mester és Tanítvány viszony feltételez egyfajta időbeli különbséget.

De mi köt össze két azonos korú, egyidős fiatal építész, hogy egymást kiegészítve, egy nagyon bensőséges tárlaton együtt szerepeljenek?

Talán a barátság. De valójában többről van szó, mint barátságról. Egyikük Pécsen él, a másikuk Kassán. Hamvas Béla Öt génusza szerint az egyik Délen, a másik Északon. Hamvas Béla által az öt génuszban megfogalmazott nemzetkarakterek a következők:

„Az öt génusz ereje a derűs életesmény (Dél), a kultiváltság és a szociális egyensúly (Nyugat), a természetközelség és érzékenység (Észak), a szabadságvágy (Kelet), és a szövvényes gazdagság (Erdély) ma és most elsősorban a személyiség kérdése, de olyan értelemben, hogy a népen belül egység és rend és magas színvonal csak abban az esetben valósítható meg, ha ez az öt génusz az emberek sokaságában harmonikusan tudatossá válik. **Magyarnak lenni annyit jelent, mint az öt génusz világában egyensúlyt teremteni.**” Ennek alapján Dévényi Sándor a derűs életesmény, míg Pásztor Péter a természetközelség és érzékenység képviselője. És ők ketten egyensúlyt teremtő emberek. Hiszen Dévényi Sándor a főváros és vidék egyensúlytalan helyzetén próbál javítani egész életében.

Pásztor Péter a magyar-szlovák kapcsolat terén teszi ugyanezt a Felvidéken és Magyarországon is. (Pásztor Péterrel következő lapszámunkban beszélgetünk – a szerk.)

De mi köt össze két azonos korú, egyidős fiatal építész, hogy egymást kiegészítve egy nagyon bensőséges tárlaton együtt szerepeljenek?

Talán a küldetéstudat? „Minden cselekedetünk az emberiség kollektív tudására épül, így az építés is. Az építészetből engem a folytonosság érdekel. Hogyan illeszkedik bele az elődeink által hátrahagyott kultúrába, hogyan hasznosítjuk tudásukat, hogyan fejlesszük tovább, mit adunk hozzá? Építésznyelvre fordítva ez az illeszkedés parancsa. Ez a parancs másképp hangzik, ha értékes épített, vagy természeti környezetbe tervezünk, ahol a meglévő érték megóvása, értelmezése, továbbfejlesztése a feladat, s másképp, ha értéktelen, szlömös környezetben dolgozunk, ahol egy új érték megteremtése a cél. Az ember alkotta építés a teremtés folytatása, a természeti környezet szerve. Így kell cselekednünk.”

„Úgy érzem, legfőbb ideje elgondolkozni, hogy mi, építészek helyesen cselekszünk-e; hogy nem hagytuk-e magunkat elcsábítani egy olyan útra, ahol át akarjuk formálni a természetet a saját képmunkra, elfelejtve azt, hogy a természetet és a környezetünket nem tudjuk legyőzni vagy átalakítani, ezekkel csak legföljebb együtt létezni tudunk – alázattal és tisztelettel! Mintha félnénk (és ebből az építészeket egyáltalán nem lehet kihagyni) tovább gondolkodni, illetve a gondolatokat tovább fejleszteni. Az egyik gondolat szüli a másikat, és való igaz, hogy aki nincs tisztában az értékrendekkel, az nagyon könnyen dezorientálódik. Termé-

szetesen ez gyakran a továbbgondolkodás elmulasztásához vezet. Az ilyen gondolkodás azonban könnyen lehet ennek az országnak a vesztese! Éppúgy, mint az ellenkezője – a legkülönbözőbb, újfajta kozmopolita befolyások esztelen importja anélkül, hogy eléggé szembesítenénk azzal, ami már van, vagy volt.”

Egymás után olvasva a két idézetet tőlük, nem lehet eldönteni, hogy melyik mondat melyiküktől származik. Vagy mintha együtt írták volna.

De mi köt össze két azonos korú, egyidős fiatal építész, hogy egymást kiegészítve egy nagyon bensőséges tárlaton együtt szerepeljenek?

Talán Makovecz Imre és az organikus építészet? Igen, mert mindkettőjük életében sorsdöntő pillanat volt találkozásuk Makovecz Imrével, és a belőle sugárzó szellemiséggel. Dévényi Sándor alapító tagja volt az 1989-ben megalakult Kós Károly Egyesülésnek, jelenleg pedig az egyik elnöke és összetartó ereje a jövőjét kereső szervezetnek. Pásztor Péter Makovecz Imre hívására a Vándoriskolát megelőző időkben kóstolt bele a vándoréletbe, és dolgozott nála fiatalabb építészekkel, telve tanulásvágygal.

De mi köt össze két azonos korú, egyidős fiatal építész, hogy egymást kiegészítve egy nagyon bensőséges tárlaton együtt szerepeljenek?

Most már a talán szó elhagyásával: a barátság, a küldetéstudat, Makovecz Imre személye, és az építészet szeretete. Két szív-emberről van szó, akik a száj-emberek információin alapuló, és a fej-emberek adaton alapuló világa helyett az érték- és tudásalapú világot képviselik. Hogy ezek után miért nem térek ki a kiállítók építészeti világára? Mert magukért beszélnek.